

# Bostadsutskottets betänkande

1985/86:21

om bidrag till fond för fukt- och mögelskador (prop.  
1985/86:125 bilaga 9)



BoU  
1985/86:21

---

## Sammanfattning

Utskottet behandlar i betänkandet proposition 1985/86:125 bil. 9 om bidrag till fonden för fukt- och mögelskador jämte två med anledning av propositionen väckta motioner.

Fonden föreslås i propositionen få ett tillskott om 6 milj. kr. för innevarande budgetår. Tillskottet är avsett för forsknings- och utvecklingsarbete m. m. rörande mögelproblem med särskild inriktning på problem i flerbostadshusbebyggelsen.

I en motion (m) yrkas avslag på propositionen medan i en motion (fp) förordas att tillskottet till fonden inte skall ges med förbehållet om särskild inriktning mot problemen i flerbostadshus.

Utskottet tillstyrker propositionen och avstyrker motionerna.

Reservationer har avgivits i enlighet med motionerna.

## ELFTE HUVUDTITELN

### Propositionen

Regeringen har i proposition 1985/86:125 bilaga 9 föreslagit riksdagen att till Bidrag till fond för fukt- och mögelskador på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 6 000 000 kr.

### Motionerna

Utskottet behandlar i detta betänkande de med anledning av propositionen väckta motionerna 1985/86:

462 av Rolf Dahlberg m. fl. (m) vari hemställs att riksdagen beslutar avslå regeringens förslag att till Bidrag till fond för fukt- och mögelskador på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 6 000 000 kr.,

476 av Anne Wibble (fp) vari hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om inriktningen av arbetet för att motverka fukt- och mögelskador.

Riksdagen godkände i december 1985 ett regeringsförslag om stöd till ägare av småhus som drabbats av fukt- eller mögelskador (prop. 1985/86:48, BoU 6). Stödsystemet innebär att staten gemensamt med vissa byggproducenter ställer medel till förfogande för åtgärder som skall få skadade hus att fungera tillfredsställande som bostad.

De statliga åtagandena bestrids av en fond för fukt- och mögelskadade hus. Fonden finansieras över statsbudgeten. För innevarande budgetår har ett reservationsanslag av 20 milj. kr. anvisats. Riksdagen har vidare i samband med behandlingen av årets budgetproposition bemyndigat regeringen att under fyraårsperioden 1986–1989 ta i anspråk 250 milj. kr. för bidrag till fonden (BoU 1985/86:13). För budgetåret 1986/87 har ett förslagsanslag av 50 milj. kr. anvisats.

I den nu aktuella propositionen (prop. 1985/86:125, bil. 9) föreslås fonden få ett tillskott om 6 milj. kr. för innevarande budgetår. Tillskottet som föreslås disponeras av fonden är avsett för forsknings- och utvecklingsarbete m. m. rörande fukt- och mögelproblem i bostäder med särskild inriktning på problem i flerbostadshusbebyggelsen.

I propositionen framhålls att det är lika angeläget att avhjälpa fukt- och mögelskador i flerbostadshus som i småhus. Insatserna avseende flerbostadshus föreslås nu främst riktas in på att utvärdera och komplettera besiktning- och mätmetoder för att möjliggöra säkrare diagnoser i fråga om problem och åtgärdsbehov, att verifiera olika tekniska lösningar och förebyggande insatser på fukt- och mögelområdet och att föra ut kunskapen i förvaltarledet. Det bör enligt propositionen ankomma på den statliga fonden för avhjälpan av fukt- och mögelskador att i samråd med statens råd för byggnadsforskning (BFR) och de större bostadsförvaltarna och deras organisationer beställa det forsknings- och utvecklingsarbete som behövs.

I den med anledning av propositionen väckta motionen 462 (m) framhålls att det är brukligt att byggforskningsrådet (BFR) fördelar medel till forsknings- och utvecklingsprojekt inom bostadsdepartementets område. Motionärerna anser att denna ordning även bör gälla projekt som avser fukt- och mögelskadade hus. Det bör ankomma på BFR att inom ramen för tilldelade medel göra en prioritering mellan dessa projekt och övrig forsknings- och utvecklingsverksamhet. Enligt motionen är det viktigt att fonden för fukt- och mögelskador inte används för andra ändamål än hjälp till de människor som drabbats av mögelproblem. Riskerna är annars att det blir svårt att dra in eventuella kvarstående medel till statskassan när fondens åtaganden i sinom tid upphör. Med hänvisning till det anförda föreslås i motion 462 (m) att riksdagen beslutar avslå regeringsförslaget om bidrag till fonden för fukt- och mögelskador för det aktuella ändamålet.

Bostadsutskottet instämmer i den syn på behovet av ytterligare *forsknings- och utvecklingsinsatser avseende fukt- och mögelproblem* som redovisas i propositionen. Regeringsförslaget om att anvisa medel för detta ändamål till den statliga fonden för avhjälpan av fukt- och mögelskador innebär att arbetet kan initieras och genomföras i samarbete mellan teknisk expertis och förvaltarledets sakkunskap.

Ett tillmötesgående av förslaget i motion 462 (m) innebär reellt en minskning av BFR:s möjligheter att finansiera andra forskningsprojekt än sådana som avser fukt- och mögelproblem i bostäder. Någon risk för sammanblandning av medel som är avsedda för de olika ändamål som fonden kommer att användas för kan inte anses föreligga. Det är för övrigt vanligt att inom ett anslag flera delanslag tas upp. Med hänvisning till det ovan anförda avstyrks motion 462 (m). Utskottet tillstyrker regeringens förslag såvitt nu är i fråga.

Enligt motion 476 (fp) är det angeläget att den satsning på forsknings- och utvecklingsarbete rörande fukt- och mögelproblem i bostäder som föreslås av regeringen kommer till stånd. Motionären instämmer emellertid inte i vad som anförs i propositionen om *inriktningen av arbetet för att motverka fukt- och mögelskador*. Arbetet bör inte bara inriktas på problem i flerbostadshus. Behov av ytterligare insatser föreligger även vad gäller fukt- och mögelskador i småhus. Mot denna bakgrund föreslås i motionen att berörda organisationer m. fl. bör få möjlighet att själva besluta om inriktningen av det forskningsarbete som behövs.

Som anförs i propositionen har under den senaste tioårsperioden betydande resurser satsats på insamling av erfarenheter samt på forsknings- och utvecklingsarbete avseende fukt- och mögelskador. Eftersom dessa insatser hittills i huvudsak har avsett småhusbebyggelsen anser utskottet det vara rimligt att de riktade åtgärder som nu föreslås i första hand utgår från flerbostadshusens problem. Det är emellertid sannolikt att de mätmetoder, tekniska lösningar m. m. som kan komma att utvecklas genom denna riktade insats i stor utsträckning även blir tillämpbara i småhusbebyggelsen.

Det ovan anförda innebär i och för sig inte att bostadsutskottet anser att tillräcklig kunskap nu finns om fukt- och mögelproblem i småhus. Fortsatta insatser är nödvändiga även på detta område. Som utskottet tidigare konstaterat (BoU 1984/85:19 och BoU 1985/86:6) är mögelskador ett av de viktigaste byggnadshygieniska problemområdena. Regeringens förslag om att särskilda medel anvisas från fonden för fukt- och mögelskador innebär inte att övriga forsknings- och utvecklingsinsatser på området upphör. Arbetet med att utveckla bättre metoder för att åtgärda fukt- och mögelskador med stöd från bl. a. BFR fortsätter som planerat. Mot bakgrund av att hittillsvarande forskningsinsatser till övervägande del sålunda inriktats på småhussidan får det anses motiverat att den ytterligare forskningen i frågan som är erforderlig ges den huvudsakliga inriktning som förordats i propositionen. Motion 476 (fp) avstyrks.

## Hemställan

Utskottet hemställer

1. *beträffande forsknings- och utvecklingsinsatser avseende fukt- och mögelproblem*

att riksdagen med bifall till regeringens förslag såvitt nu är i fråga och med avslag på motion 1985/86:462 till *Bidrag till fond för fukt- och mögelskador* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86 anvisar ett reservationsanslag av 6 000 000 kr.,

2. beträffande *inriktningen av arbetet för att motverka fukt- och mögelskador*  
att riksdagen med bifall till regeringens förslag såvitt nu är i fråga och med avslag på motion 1985/86:476 godkänner vad i propositionen förordats.

Stockholm den 22 april 1986

På bostadsutskottets vägnar

*Kjell A. Mattsson*

Närvarande: Kjell A. Mattsson (c), Oskar Lindkvist (s), Rolf Dahlberg (m), Magnus Persson (s), Erling Bager (fp), Per Olof Håkansson (s), Knut Billing (m), Karl-Göran Biörsmark (fp), Bertil Danielsson (m), Birgitta Hambræus (c), Tore Claeson (vpk), Nils Nordh (s), Berit Bölander (s), Britta Sundin (s) och Bengt-Ola Rytting (s).

## Reservationer

### 1. Forsknings- och utvecklingsinsatser avseende fukt- och mögelproblem (mom. 1)

Rolf Dahlberg, Knut Billing och Bertil Danielsson (alla m) anser att

*dels* den del av utskottets betänkande som på s. 2 börjar "Bostadsutskottet instämmer" och på s. 3 slutar "i fråga" bort lyda:

Bostadsutskottet har vid flera tillfällen konstaterat att kunskapsutveckling avseende fukt- och mögelskador är ett angeläget område. Utskottet kan emellertid inte se något skäl till att medel för detta ändamål skall fördelas i särskild ordning. Byggforskningsrådet (BFR) har tilldelats medel – 162 milj. kr. för budgetåret 1986/87 – för att stödja bl. a. denna typ av forsknings- och utvecklingsarbete. Enligt regeringens mening har emellertid BFR:s insatser i alltför hög grad inriktats på problemen i småhusbebyggelsen. Om så är fallet, vilket utskottet inte haft underlag att bedöma, bör BFR medverka till att denna obalans undanröjs. Även i övrigt bör det ankomma på BFR att inom ramen för tilldelade medel göra en prioritering mellan forskning m. m. om fukt- och mögelskador och övriga insatsområden.

Utskottet instämmer i vad som framhålls i motion 462 (m) om att fonden för fukt- och mögelskador endast bör användas för det ursprungliga ändamålet, dvs. för hjälp till de människor som drabbats av mögelproblem. Risken är annars att bl. a. olika typer av omdisponeringar av fondens medel i framtiden försvåras. Med hänvisning till det ovan anförda tillstyrker utskottet motion 462 (m). Regeringsförslaget avstyrks såvitt nu är i fråga.

*dels* utskottet under 1 bort hemställa

1. beträffande *forsknings- och utvecklingsinsatser avseende fukt- och mögelproblem*

att riksdagen med bifall till motion 1985/86:462 avslår regeringens förslag att till *Bidrag till fond för fukt- och mögelskador* på tilläggsbudget III till statsbudgeten för budgetåret 1985/86 anvisa ett reservationsanslag av 6 000 000 kr.,

BoU 1985/86:21

## 2. Inriktningen av arbetet för att motverka fukt- och mögelskador (mom. 2)

Rolf Dahlberg, Knut Billing och Bertil Danielsson (alla m) anser – under förutsättning av bifall till reservation 1 – att

*dels* den del av utskottets betänkande på s. 3 som börjar "Som anføres" och slutar "476 (fp) avstyrks" bort lyda:

Utskottet har ovan avstyrkt regeringens förslag om bidrag till fonden för fukt- och mögelskador för forsknings- och utvecklingsinsatser. Detta innebär att motion 476 (fp) samt regeringens förslag vad avser inriktningen av arbetet för att motverka fukt- och mögelskador saknar aktualitet. Dessa förslag avstyrks således.

*dels* utskottet under 2 bort hemställa

2. beträffande *inriktningen av arbetet för att motverka fukt- och mögelskador*

att riksdagen avslår regeringens förslag såvitt nu är i fråga samt motion 1985/86:476.

## 3. Inriktningen av arbetet för att motverka fukt- och mögelskador (mom. 2)

Erling Bager och Karl-Göran Biörsmark (båda fp) anser att

*dels* den del av utskottets betänkande på s. 3 som börjar "Som anføres" och slutar "476 (fp) avstyrks" bort lyda:

Bostadsutskottet har ovan tillstyrkt regeringens förslag om bidrag till fonden för fukt- och mögelskador för forsknings- och utvecklingsinsatser. Detta innebär emellertid inte att utskottet delar vad regeringen anfört om inriktningen av detta arbete. Bostadsministern anser att arbetet i huvudsak skall inriktas på problem i flerbostadshus med hänvisning till att de metoder som hittills har utvecklats för att motverka fukt- och mögelskador i första hand har anpassats för småhus. Utskottet instämmer emellertid för sin del i vad som anføres i motion 476 (fp) om behov av ytterligare insatser även vad gäller småhusbebyggelsen.

Den statliga fonden för fukt- och mögelskador har inrättats för att lämna stöd åt ägare till småhus som drabbats av mögelskador. Vägledande för bidragsgivningen från fonden bör vara de aktuella problemen inom bostadsbeståndet och sålunda avse såväl småhus som flerbostadshus. Enligt utskottets mening bör således berörda organisationer m. fl. själva få besluta om inriktningen av det forskningsarbete som behövs. Riksdagen bör inte genom ett uttalande binda bidragsgivningens inriktning. Vad utskottet ovan anfört med anledning av motion 476 (fp) bör riksdagen som sin mening ge

regeringen till känna. Regeringens förslag vad avser inriktningen av arbetet för att motverka fukt- och mögelskador avstyrks. BoU 1985/86:21

*dels* utskottet under 2 bort hemställa

2. *beträffande inriktningen av arbetet för att motverka fukt- och mögelskador*

att riksdagen med anledning av motion 1985/86:476 och med avslag på regeringens förslag såvitt nu är i fråga som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför.